

При княгинята
Виж Абагар на гости

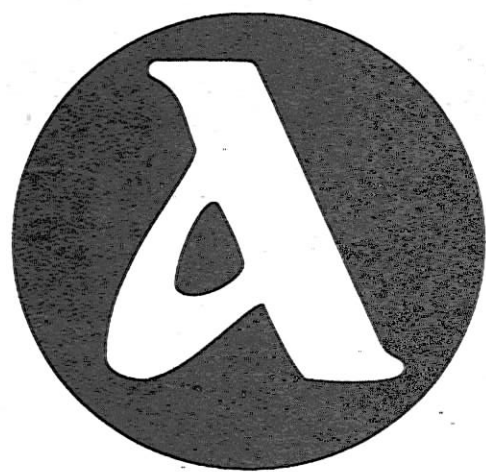
**Къде е Чипровци,
къде Албукерке**
Виж стр. 4-5

**Срещи приятни
и неприятни**
Виж Дневника

ДНЕВНИК

СЕПТЕМВРИ 2000

Септември ни научи как да се справяме с живота без телефонна връзка с околния свят. Поради строго спазвания отпускарски сезон в Италия никой не се погрижил за повредата в началото на август през дните на нашето отсъствие (Виж Дневник за 5 август в миналия брой). Когато пък решиха да сложат ръка на 6 септември, се получи още по-голяма вреда, и цялата институция попадна в комуникационно затъмнение. Ще ни простят приятели и клиенти: нито бягахме, нито се криехме от тях. Много ги мислехме и заедно с тях
(Продължава на 2 стр.)

ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКИЯ ЦЪРКОВЕН АРХИВ В РИМ

АБАГАР 1

КАТОЛИЧЕСКИ ВЕСТНИК

Година IX Брой 11 (106) ноември 2000 г.

2 стр.

Негоразумения

ХРИСТОВАТА ЦЪРКВА Е ЕДНА, ИЛИ ОТ ТРИСТА ГОДИНИ НАГОРЕ?

(По повод нов ватикански документ)

Както съобщихме в предишния брой, с дата 6 август ватиканският отдел по вероучителните въпроси на църквата издаде декларация относно единството и уникалния характер на спасението чрез Христа и Неговата църква, озаглавен „Господ Исус“ (Dominus Jesus). Реакциите в обществото и медиите бяха смесени - даже в католически среди се повдигнаха гласове, че документът бележи крачка назад в добрите междуцърковни или икуменически отношения сред християните, разделени, както е известно, на няколкостотин църкви, църквички и секти. Получи се, вън и вътре в църквата, известно недоразумение.

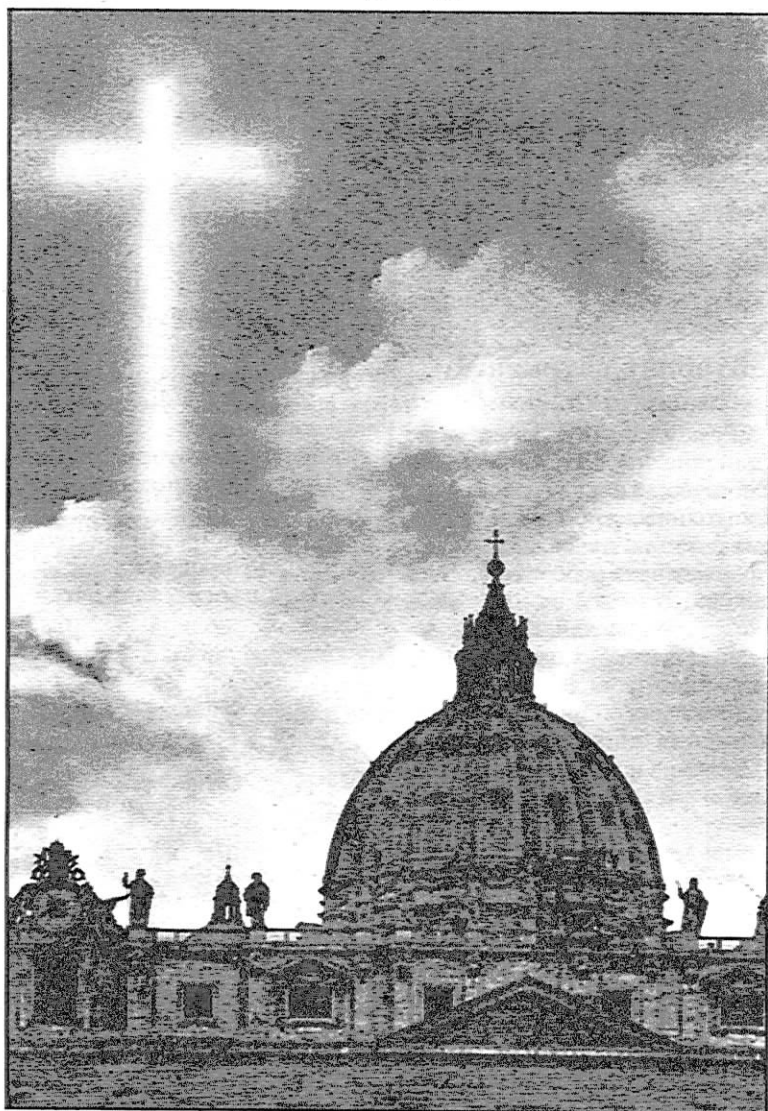
„Едно тяло сте и един дух“ (Ефесяни 4, 4)

Словото на Апостола до Ефесяни, още в началото на християнското благовестие намери точен израз в по-късното обобщение на вярата за онова, що представлява църквата, в определението, което четем в Символа на вярата, известен като Никео-цариградски (по съборите никейски и цариградски, свикани съответно през 385 и 381 г. в тези градове): „Вярвам в една, католическа, (православните четат: съборна), света и апостолска църква“.

Общността, събрана около Христа и натоварена да продължава неговото дело след като бе възнесен на небето, със средствата, наследени от него, се старае да се придържа в същите рамки на единението, както то е определено в цитирания по-горе текст: „Един е Господ, една е вярата, едно е кръщението“ (п.т. стих 5). Толкова е убедена тя в изискванията за единство, че се определя не просто като една общност, а направо като *тяло*, като индивид: „Едно тяло сме ние многото, понеже всички се причастяваме от един хляб“ - както пише другаде Апостолът (Първо послание до коринтяни 10, 17).

„Свидетели... дори до край-земя“ (Деяния 1, 8)

Получили повелбата на Спасителя да проповядват евангел-

ската истина на всички народи, тогавашни и бъдещи („през всички дни до свършека на света“, Матей 28, 20), апостолите се сблъскват с действителността на различни традиции и нрави на отделни нации и общества, повече или по-малко проникнати за евангелието, които обаче оцветяват различно благовестието за хората, израсли или възпитани в тях. Нерядко апостолите съзнателно държат сметка за това и вземат изрично отношение по тях. Така стана с отрицателното отношение на езичниците спрямо „образването“, практикувано тогава от евреите, включително и апостолите (Виж случая описан в Деяния гл. 10).

Практиката се налага още повече, когато християнството се разпространява сред по-отдалечени народи, с различно

минало и друга цивилизация. Практиката да се адаптира първоначалното благовестие на специалните условия на мислене и поведение на новопокръстените, когато то е съвместимо с основните му изисквания, се явява мащабна при покръстването на етносите събрани в Римската империя, когато се възприемат от християнската църква както структури, така и водещи културни течения, ширещи се тогава в най-цивилизованата част на света. Както католичеството, така и православият носят в себе си признаци от оня благодатен сблъсък между благовестието и слушателите му - проверени и пречистени от нежелана смес суеверия и митове чрез усилията на църковните отци и вселенските събори.

(Продължава на 2 стр.)

БАЛКАНСКА МЕДИЙНА АКАДЕМИЯ

Тристранен международен семинар -
София, Хамбург, Санкт Петербург
(София 23 септември 2000 г.)

Встъпително слово на архим. проф. Георги Елдъров

Щастлив съм да открива работата на Балканската Медийна Академия, понеже съм сигурен, че тя разтваря нови възможности за възхода на нашия регион. Известен с противоречията си, той се нуждае най-много от диалог, взаимоотношения, взаимноопознаване, взаимодействие. Нашата инициатива е насочена към постигането на всичко това със средствата на ресора ни, който вие представлявате тук днес, с желанието да ги прилагате решително за постигане на високите цели.

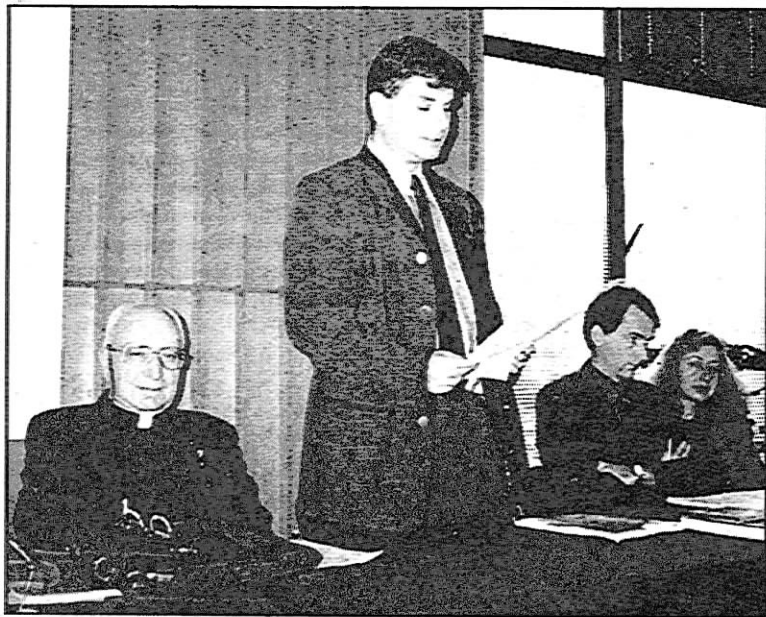
Няма нужда да наблягам прекалено много, понеже всички сме убедени в това, че в нашата професия няма място за лъжата, манипулацията и експлоатацията на другия - те противоречат и пречат на медийния разговор и комуникационното сътрудничество и вредят на всички онези процеси споменати по-горе.

Явна, напротив, е нуждата от етичност, от морал в нашата работа, и преди нея в нашия поглед. Да предлагаме ценности, да се стремим към просветление, съвършенство, обновление, да постигаме резултати от човечност.

Всичко това ни прави подобни, а може би и сътрудници, даже колеги на водачите от нашите религиозни или философски мирогледи - апостолите и пророците на съответните ни религии, на ангелите може би, които населяват небосклона на християнството, еврейството, исляма. На Гаврил, блавестносеца, избран за вдъхновител и покровител на някои важни инициативи на нашата академия. Нека техният пример и вдъхновението им да бъдат с нас през часовете на нашата работа.

Семинарът на Балканската медийна академия се събра на 23 септември в Паркхотел Москва от 9.30 ч. Присъстваха медийни специалисти от България, Австрия, Германия, Италия, Русия, Холандия, Македония, Албания, Косово и Румъния, всичко около 35 души. Откриването на заседанието бе направено от архим. проф. Георги Елдъров (Виж горния текст)

(Продължава на 3 стр.)

Откриване на тристранния семинар София-Хамбург-Санкт Петербург на Балканската медийна академия.
Подиумът: архим. проф. Георги Елдъров, акад. д-р Росен Милев, проф. д-р Уве Хазебринк.

ДНЕВНИК

(Продължава от 1 стр.)

страдахме заради прекъснатата връзка. Това пък ни наложи повече движения за да се доберем до публични телефони или до този в стария дом Абагар, останал невредим. Тръгнахме за там рано в събота, 2 септември, и ето на входа ни засича абагарецът Марин Сираков - идвал направо, без да се възвести, поради споменатата комуникационна безизходност. Заедно се придвижихме до метрото, където трябваше да се разделим, но все пак пътят успяхме да си разменим впечатления по Рожен 2000, както и по предстоящото събитие на площада Свети Петър следващия ден, което в същност ни събираше. В дом Абагар намерихме квартирантите ни през периода на нашето отсъствие от Рим, отец Лудвиг (Владимир) Пенев и роднини от България, които вече стяха багажи за отпътуването си на 3-ти. Пенев е отличен домакин и беше постегнал дома, изоставен от постоянни жители вече три години. Почувствахме старата уютност и немалко ни домиля за гостите от миналото, над 1160 души изредили се тук през последните две десетилетия. Съобщих ни, че в наше отсъствие именно тези дни някои му звъняли с молба да ги подслонял за ден два. Наложило се да им откаже, тъй като не идвали сами, а водели със себе си петдесетина души, поклонници от България, също чували за чудото Абагар и желаещи да се уверят, дали било наистина такава.

Там ни откри по телефона двоицата на Христо Огнянов, Инге. Някой й превел статията за отношенията на съпруга й с войводата Иван Михайлов (Виж в Абагар бр. 5, 2000), а тя не била довольна от писаното там и искала да даде интервю със своето становище по въпроса. Твърди, че отношенията им не били добри, както се опитвахме да докажем, с намерението важна част от историята на българската емиграция да бъде извадена от блатото на клюките. Но очевидно има хора в сянка, решени да окалят свободните представители на нацията, каквито бяха и Христо, и Ванче. Така вероятно се стремят да оправдаят себе си, че са работили през по-голямата част от живота си пред властта от времето. Обредът на площада Свети Петър в неделя ни наведе на по-възвисяени мисли пред образа на един Божи служител, прекарал десет години от живота си сред българите, и не издал никога никакво враждебно чувство за тях, а напротив, винаги се изказвал само положително за нацията ни - първият папски представител у нас през новата история на нацията Анджео Ронкалли (между 1925-1934, папа с името Йоан XXIII от 1958 до 1963). Нарочно избрахме да не се затворим в някои от разделите, където верни и официални представители бяха изолирани като овци в кошара през цялото време на обряда, под ударите на силното слънце, решило да почете празника.

(Продължава на 3 стр.)

ХРИСТОВАТА ЦЪРКВА Е ЕДНА...

(Продължава от 1 стр.)

„Нима Христос се е разделил“ (Първо послание до коринтяни 1, 13)

В процеса по адаптирането на християнското благовестие се крият най-големите опасности да се премине към нежелани различия сред християните: схизми и ереси като че ли се образуват най-вече по границите на първоначално приемливи различия между отделните християнски общности, когато е достатъчно един лъжеучител да причини взрив в единната Христова църква и да се появи разцепление сред християните.

Историята на църквата е безлязана от такива кризи по цялото протежение на летописите й. Особено на Запад, в следствието на Реформацията от XVI век, сред християните се породиха безброй формирования, някои толкова отдалечени от първоначалния образ на християнството, че не могат да се разпознаят като някакво негово бледо отражение, каквито са в повечето случаи сектите.

„Овци, които нямат пастир“ (Матей 9, 36)

Разделени, както са сега, християните заприличват наистина на „овци, които нямат пастир“. На такива Христос праща предимно апостолите си: „Отивайте най-вече при загубените овци на дома Израилев“ (мт. 10, 6). Грижата за отделите се братя християни е присъща на църквата още от началото. Колкото настъпват да са били дебатите през първите векове, толкова силни бяха усилията за помирение между противоположните страни, понякога с тежки, даже опасни компромиси. Историята на първите вселенски събори е изпълнена колкото с дебати и афоризми, толкова и с предложения за помирение и възстановяване на единството сред християните. Историята на Реформацията показва също големи усилия от едната и от другата страна да бъде възстановено единството на християните, дотолкова, че според някои автори движението за всерхристиянско помирение, известно като „икуменизъм“, започва именно през годината на „протеста“ на Мартин Лутер във Витенберг, когато се породиха големият спор с църквата.

„Да бъдат всички едно“ (Йоан 17, 21)

Завещанието, оставено от Спасителя в навечерието на своята смърт, учениците му да бъдат едно, не другояче, а „както Ти, Отче, си в Мене, а аз в Тебе“, през последните времена на накрая доброволателни християни от различни вероизповедания да предприемат всестранен поход за сближаването на разделените църкви до желаното възстановяване на пълното единство сред тях, известен като *икуменическо движение*. Започнало в ограничени рамки в началото на миналия век, към средата то се обособи като „Световен или икуменически съвет на църквите“ (Амстердам 1948, днес в Женева), събрал повечето протестантски общности и почти всички

„И ще ти дам ключовете на царството небесно“ (Матей 16, 19). Перуджино, Стенопис в Сикстинската капела във Ватикана: Спасителят поверява уникална мисия на апостола Петър, припомнена в последния ватикански документ по въпроса за единството на Христовата църква.

православни църкви. Католическата, която сътрудничи наравно с тях в по-важните му отдели, не пожела да се включи като пълноправен член на съвета поради възражението й, че инициативата като че ли предполага исконното богоотдадено единство, съществено за църквата, да се е изгубило, а с него да е изчезнала самата Христова църква.

Вторият ватикански събор (1962-1965)

Разновидните стремежи към единение на християните, съществуващи някак разпокъсано в католическата църква, намериха начин да се проявят и оформят чрез работата на Втория ватикански събор (1962-1965), сложил началото на голямо доктринно и нравствено обновление в най-голямата християнска общност в света. В основния съборен документ „Светлина на народите“, посветен изрично на църковната проблематика, както и в специалния декрет за икуменическото движение сред християните „За възстановяване на единството“ и редица други текстове (за източно-обредните църкви, за нехристиянските религии, за религиозната свобода, за епископата и други) са изяснени доктринни точки от интерес за сближаването и добрите отношения с другите християни, и по-специално с източно-православните. По всички теми се търсеше мнението, ако не и съгласието на присъстващите гости и наблюдатели на почти всички християнски общности, включително и на БПЦ, представена тогава в Рим от днешния Драговицки епископ Йоан.

Сред най-благоприятно настроените към другите християнски църковни единици са текстовете на Догматичната конституция „Светлина на народите“, параграфи 14-16, където се признава църковният статут на християнските общности с повече или по-малко същински църковни елементи, според мярката на тяхната върност на някои основни изисквания на църковността, каквато я познаваме в католическата църква. Специална църковна стойност се

смята, съществува в католическата църква, ръководена от приемника на Петър и от епископите в общение с него, въпреки че извън нейната структура могат да се открият множество елементи на святост и истина, които, като дарове на Христовата църква, стимулират към католическо единство.

Икуменически настроени и ангажирани католически богослови и деятели видяха в този абзац изрично или завоалирано признание на пълен църковен статут за некатолическите структури, които си делят днес християнското пространство. Те сочеха потвърждение за своето тълкуване в широко разпространяващата се терминология, която се ползваше и на най-високо равнище, по отношение на другите църкви, назовавани нерядко просто като „сестрински църкви“, като че ли равностойни с католическата, въпреки големите различия помежду им.

Това, по мнение на други богослови и повечето отговорни фактори в църквата, водеше неизбежно към доктринно и църковно безразличие - или религиозен релативизъм, като че ли, в крайна сметка, е все едно да си католик, православен, протестант, сектант, даже нехристиянин, а защо не и атеист, щом църковността може да бъде и тук, и там, а не само тук, при нас в пълния й смисъл и с пълната мярка на богодадени истини и средства за спасение.

Това искаше да уточни последният ватикански документ по въпроса за църквата и спасението, на което тя служи. С него нищо не се отрича от дотогава казаното в полза на братята християни от другите вероизповедания, и по-специално за източноправославните ни съграждани.

Недоразумението

Недоразумение се получи при формулирането на един специален текст в параграф 8 от споменатата Догматична конституция. След като прави обобщение на дотогава казаното в предшестващите параграфи на първата глава, където се разглежда тайната на църквата, текстът продължава:

„Тази църква, така установена и организирана като об-

Бартоломео Виварини (1462), Князете на апостолите Петър и Павел, основоположници на Римската църква и превърнали се в гарант на правоверието й (Иринеи Лионски, Срецу ересите, книга 3, гл. 3).

Абагар на гости

ПРИ КНЯГИНЯ МАРИЯ ЛУИЗА

Много държахме да срещнем Нейно царско височество при посещението ѝ в Рим в началото на септември. Нарочно съкратихме престоя си в България, за да бъдем на мястото на голямото събитие от това лято в Рим - канонизирането на блажени папа Йоан XXIII, прекарал десет години в България през най-жизнения сезон от битието си, както сам изповядва в залеза си години по-късно.

Със същата цел идваше и княгинята, свързана с личността на този папа от рождението си. Сред стохиланското множество, стегнато се на площад Свети Петър на 3 септември, нямаше човек свързан с паметта на Ронкалли, както покойният папа беше известен в България през 1925-1934 г., колкото българската княгиня. И то не само поради обстоятелствата около нейното кръщение, както отбелязват всички негов биогрaфии, а още повече поради трайната духовна връзка с него, подсилена с редица послания и срещи, сама или заедно с брат си, Негово Величество цар Симеон Втори, и о Боже почиращата царица майка, Йоанна.

Редица обстоятелства - телефонно затъмнение в Серафикум (Виж Дневник), неверни сведения за нашия график и за римския адрес на княгинята - отложиха срещата до последния ден от престоя на Нейно височество в Италия. Когато звъннахме в римския дворец Колонна късно сутринта на 13-ти, княгинята бе толкова любезна да ни определи час около обед.

Срещата беше топла, с участието на домакините маркиз Фаусто Соларо дел Борго и съпругата му, добре запознати както с българската, така и с религиозна тематика, която винаги навлиза в нашите разговори.

Да не звучи нескромно, ако кажем, че накрая се почувствахме обогатени от обмяната на спомени и мнения по широк спектър от засегнати въпроси.

Ронкалли

Тъй като по-късният папа напуснал България, докато княгинята била още бебе, не можеше да се очаква да е имала ранни спомени за него.

Българската княгиня с римските си домакини, маркиз и маркиза Соларо дел Борго.

Обаче образът му продължавал да витае в разговори и последвали срещи, особено такива с царицата-майка през следващите години, и в частност когато той бил нунций в Париж, а царското семейство гостувало на августейшите си дядо и баба от Италия в Монпелие до средата на 50-те години. След като Ронкалли бил избран папа нашето царско семейство било на аудиенция при него. Като пристигнали пред входа на приемната, сам папата излязъл да ги посрещне с думите: "Елате, елате, деца" - очевидно обърнал вниманието си най-напред към най-младите членове на царското семейство - Мария Луиза и Симеон.

Не стана въпрос за други срещи с папа Ронкалли, нито с неговите приемници, въпреки че е известна аудиенцията на настоящия папа, дадена през 1983 г. на тримата изпълнители на завещанието на италианския крал Умберто II, сред които бил също цар Симеон II, когато е връчен на Светия отец документ, с който покойният крал поверява на Светия престол Туринската светиня - неръкомворния образ на Спасителя, изписан на плащаницата, с която бил погребан. Другият изпълнител на завещанието бил принц Маврикий Хесенски, а третият - домакинят ни в Рим, маркиз Фаусто. Значи живяхме в живата история на събитието.

Религиозната практика в двора

В разговора изпъкнаха някои подробности около религиозната практика в двора, строго спазвана също през годините на изгнанието. Въпреки конфесионално смесения му състав, с членове, изповядващи източното православие, и други - католичество (а в миналото и протестантизъм, в случая с царица Елеонора), в двора се давало възможност за стриктното практикуване на съответните религиозни задължения. Докато за католическите бяхме достатъчно наясно, за другите имаме смътна представа. Разбрахме как цар Борис и децата му с това вероизповедание се ползвали с всички възможности за християнски живот, предоставени им от родната църква. Децата получавали вероучение, всички приемали тайнствата, в частност причастие и изповед при духовен баща. Уважавали се празнични дни, спазвал се пост през църковно определените времена, като тези практики очевидно продължавали да бележат ежедневието на царската особа...

Каузата на България

Вниманието, с което

Нейно височество следи събитията и настроенията на хората в България, меко казано, са "абагарски". Княгинята е сред най-добре информирани по голям спектър въпроси, взема участие в редица инициативи в полза на българи и на България. Ще изгадем малка тайна, че скоро ще започне да идва все по-редовно в България, и надяваме се за все по-дълго време. Кое то значи, че с дело и пример ще допринесе още повече за родината.

Разговорът можеше да продължи с часове, но се налагаше княгинята да "стяга багажа" - както се изрази, понеже полетът за Португалия наближаваше след няколко часа същия следобед. Задълженията ѝ там през следващите дни щели да попречат на предвиденото ѝ посещение в България във връзка със срещата на борда на директорите на Американския университет в Благоевград. Пожелахме ѝ добър път и същевременно ѝ поднесохме експонат от абагарските ни хранилища за добър спомен от срещата.

Нейно царско височество княгиня Мария Луиза на абагарски разговор в Рим (14 септември).

ДНЕВНИК

(Продължава от 2 стр.)

Свободно се раздвижихме от единия до другия край на голямото пространство, с желанието да не пропуснем нито един миг или чувство на възхищение и преклонение пред неговия подвиг. А камерата ни работеше ли, работеше. Но за съжаление гледките не бяха винаги адекватни, нито позите достатъчно изразителни. Въпреки желанието ни, не успяхме да се доберем достатъчно близо до официалната делегация от България, в която бяха включени също отлични абагарци, нито можахме да зърнем Н. В. княгиня Мария Луиза, вероятно най-близката духом до големия папа сред всички присъстващи сънародници. Срещаме името ѝ в почти всички биографии на този папа. Не успяхме и да локализираме хотела, където гостуваше онези дни, поради липсата на телефонна връзка през цялото време на нейния престой във Вечния град. Все пак бяхме щастливи да зърнем в тълпата приятните образи на двамата ни отлични абагарски спонсори в София - старшият архиепископ Методий Стратиев и архимандрит Гаврил Беловежов - най-заслужилите в България за делото по канонизирането на Ронкалли, единият като председател, а другият като нотариус към специалната национална комисия, събираща сведения за каноническия процес, предшестващ прославата на Ронкалли този ден. Нито единият, обаче, нито другият не бяха включени в официалната делегация.

От Ватикана направо пътувахме до дом Абагар, където трябваше да се сбогуваме с гостите отец Пенев и роднините му, които бяха решили да си тръгват късно следобеда. Като проверихме положението в дома, в парка и околностите, освободихме гостите от всякаква отговорност и ги пуснахме да си ходят. Останахме още малко за да огледаме постоянния пазар на абагарската ни памет в стария дом, сиамеца Ми-Ну. Звъннахме на някои от позанемарените ни приятели в различни европейски страни, с дължимите обяснения защо не сме се вестявали, ето, вече няколко седмици, и се прибрахме в Серафикум, когато наоколо беше вече тъмно.

Новата седмица ни задържа повечето време в Серафикум, покрай броя, който държите сега в ръцете си. Дните бяха разнообразени от участници в колоквиум и семинар, които се провеждаха същевременно в институцията, въпреки че без наше официално участие. Известен брой бяха наши студенти от предишни десетилетия. Приятно ни изненада мисионер в Южна Корея, който си спомняше как сме го порещнали в Ню Йорк точно тези дни преди 38 години, когато за пръв път пътувал за далечната мисионерска територия. Дето казват, направи добро, пък го захвърли зад гърба си - един ден ще го срещнеш по пътя си.

На 7 септември, като звъним от Ватикана, където

(Продължава на 4 стр.)

Тристранен международен семинар - София, Хамбург, Санкт Петербург

(Продължава от стр. 1)

Следва поздравление и представяне на темата и на участниците от страна на директора на Балканската медийна академия д-р Росен Милев.

Първият доклад бе изнесен от директора на института за медийни изследвания "Ханс Бредов" при университета в Хамбург проф. д-р Уве Хазебринк на тема "Съвременен медийно развитие и медийни изследвания в Европа", последван от дебат по засегнатите точки.

След паузата, лекция изнесе проф. Дмитрий Рушин от отдела за международни връзки към Центъра за масмедии при университета в Санкт Петербург, озаглавена "Съвременен развитие на медиите и медийните изследвания в Русия и в страните от бившия

Съветски съюз", последван също от дебат.

Следобеда изнесоха съобщения Мими Георгиевска от Кинотеката на Македония в Скопие, Милена Селими от Албанското национално радио, Таки Халити, журналист от Косово-Виена, Даниел Каин от агенция Медиафакс в Букурещ. Участниците бяха запознати също с нашия вестник, който бе раздаден по време на паузата и при сбогуването ни.

Особено внимание обърна на срещата телевизионният канал "7 Дни", излъчил пълен репортаж с интервю на основателя на Балканската медийна академия акад. д-р Росен Милев в специална програма по обед, както и моменти от събитието по време на главното си вечерно предаване в 7 ч., репортаж на Марио Трифонов.

ДНЕВНИК

(Продължава от 3 стр.)

бяхме по работа, до мобифона на приятел, когото мислехме, че е в Северна Италия, ни отговаря, че ни чака в Серафикум. Намерихме го там, заедно с още двама общи приятели от гостите ни в Бояна на 16 юли. Срещата беше топла, спомените все още живи. Набързо начертрахме програма за ново тяхно посещение през следващите седмици.

На осми разбрахме окончателно, че полетът ни за София ще бъде на 15-ти, като незабавно започнахме да се освобождаваме от римски задължения и да стягаме багажа.

До края на седмицата римските ни задължения за месеца бяха досущ изправени, благодарение немалко на все още продължаващото телефонно затъмнение.

То обаче бе преодоляно в началото на следващата седмица, с каскадата задържани комуникации, които сега можах да нахлуят като потоп от хаотични покани, информация, предупреждения, оплаквания, молби, притеснения. Телефонната секретарка бълваше стари послания и техни повторения, които напълно ни объркваха.

Поради суматохата не можахме даже да присъстваме на хиротонисването на новия папски нунций в България, монс. Антонио Меннини, на 12-ти.

Животът започна да тече нормално в сряда, когато трябваше да проведем редовната си полугодишна лекарска проверка за телесното ни състояние, както тук е редът за хора от нашата възраст, със смразяващи за душманите заключения. (За духовните ни потребности такъв анализ правим всеки ден, сутрин и вечер - за това пък треперят преизподните сили).

Точно в средата на месеца в четвъртък се падна голямото събитие от месеца - гостуването при княгиня Мария Луиза. За него четете в нашата рубрика „Абагар на гости“ в този брой.

Следващият ден отлетяхме за София с голяма група италианци, почитатели на България. Понеже идваха от различни места, някои със самолет, до последния момент не знаехме колко ще бъдат те. Накрая се събрахме всичко седем души. Това ни позволи да прикрепим към техните билети извънредно тежкия ни багаж книги за баянските ни хранилища.

Пристигнахме в летище София към обяд, и след като настанихме гостите в коктелен хотел в Драгалевци, с част от тях отпътувахме за Пловдив, че ги теглеше старата румелийска столица. Върнахме се в София късно вечерта, а още по-късно се прибрахме в дом Абагар.

В четвъртък оставихме половината от гостите да пътуват до Поморие, а с другата половина обиколихме централната част на столицата. Същевременно давахме срещи по маршрута на отделни наши софийски сътрудници. Вмestихме някъде по средата доклада на Стефка Михел

(Продължава на 5 стр.)

КЪДЕ Е ЧИПРОВЦИ, КЪДЕ АЛБУКЕРКЕ Преподобна Мария Исусова (Агреда)

Съзнанието, че се числиш към една общност с мироби размери, каквато е католическата църква, ти позволява понякога да прекриваш граници на времето и пространството и да почувстваш как всичко е свързано с невидими духовни конци, или как привидно отдалечени събития се балансират отвъд границите на пряко осезаемото и стриктно документираното. Такива мисли бродеха в съзнанието ни, когато преди три години гостувахме на прабабагара Христо Попов в Санта Фе, столицата на щата Ню Мексико, с най-голям град Албукерке (Виж В. Абагар бр. 3, 1997). Серия картини на Попов изобразяват сгради - манастири и църкви - поникнали в региона преди четири века, когато там започнали да действат мисионери францискани, благовещащи сред местното индианско население. Някои от тях можахме да зърнем като хвърчахме по автострагата през пустинните места, няколко посетихме, а в една даже се черкувахме. Още тогава направихме връзката между тези места и България през същото време. Наистина през същия период около средата на XVII век, както в България, така и в Ню Мексико - от днешната граница между САЩ и Мексико до Аляска, се подвизават монаси мисионери от същия францискански орден - крило обсерванти - като тези, действали тогава в Чипровци. Тук оставили незаличими следи по цялото лице на Тексас, Ню Мексико и Калифорния, със стотици паметници и географски понятия, навлезли в културата на човечеството (като Сан Франциско, Лос Анжелос или Света Мария Ангелска, Сан Диего), а у нас безследно изчезнали, оставяйки само далечен спомен за епопеята на Чипровци, която все по-малко хора свързват с францисканското присъствие в България преди четири века (1595-1688).

Питахме се тогава, дали събратята францискани отсам и отвъд океана са поддържали сънотелно някаква връзка. Дали са знаели едините за другите, и какви подвизи са извършвали братята им в калифорнийската пустиня и тези на Балканите? Дали понятието България е било известно на францисканите в

Преподобна Мария де Агреда, ясновидка и „мисионерка“, субект на невероятни транскеански събития.

Ню Мексико, и, обратно, дали нашите са се възхищавали от мисионерските успехи на тези в по-голямата част от Новия свят? Дали са чували нещо за „Великата синя дама от равнините“, например? Историата, която желаем да ви разправим в този брой - една от най-мистериозните страници от историята на мисионерството, и може би от тази на църквата изобщо. Тя е толкова чудна, че звучи даже невероятно. Учуди ни, че през лятото с нея се занимавала във „Вестник за жената“ бр. 34 авторката Мария Тинчева, известна също като Мариана Еклесия, попаднала случайно на доста оскъдна информация. (Ще я допълним със следващите няколко данни).

Велика дама от равнините

Всеизвестно е на етнографи поверието на червенокожите от Северна Америка за мистериозната фигура на жена, облечена в синьо (The Blue Lady of the Plains), която се явява неочаквано на различни места в равнините на днешните централни и западни щати на САЩ, понякога говори на хората, друг път ги избавя от опасности, а

неведнаж ги наказва. Те я посрещат със страхопочитание, но нярядко и със страх. Някои са се опитвали да я отдалечат със стрели или камъни, но тя изчезвала невредима.

С голямо изумление на францисканите в Ню Мексико през второто и третото десетилетие на XVII век, представители на някои племена, догогава враждебни на всякаква мисионерска дейност сред тях, започват да идват при тях с истории, че били проводени от „синьо облечена дама“, като изрично молили да бъдат покръстени. Това било толкова повече изумително, поради обстоятелството, че предишни мисионерски експедиции завършили трагично: първите францискани, проникнали там в началото на века, не се върнали живи. За такива враждебни настроения говорят летописите на евангелизацията в този район сред изстъпните от безброй филми - уестърн с колоритни герои от племената „апачи“, „команчос“, „навахос“.

Успешен мисионерски поход

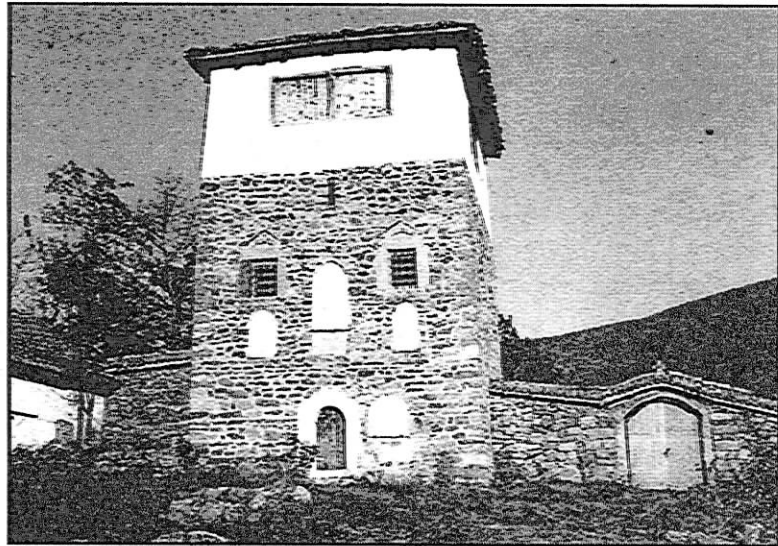
През 1622 г. кустосът на францисканите в Ню Мексико

брат Алонсо де Бонавидес се престрашил и организирал нов мисионерски поход сред племето „куманас“, където най-много се говорело за небесното посещение. С изумение открили, че не само били силно желани, а че хората били вече отлично подготвени - знаели си молитвите, познавали вероучението. Запитани как така и от кого, отговаряли, че „синята дама“ ги посещавала и обучавала. Францисканите помислили, че може би Пресветата Божия майка се намесила видимо в процеса на благовестването. Показали иконички с богородични изображения, с такива на съществували монашески облека. Отговорили, че видението било кога по-младолко, кога по-зряло, расото по-светло или по-тъмно. Нещата продължили успешно цяло десетилетие, все с неизяснен произход на видението, описвано от десетки мисионери според разказите на туземното население.

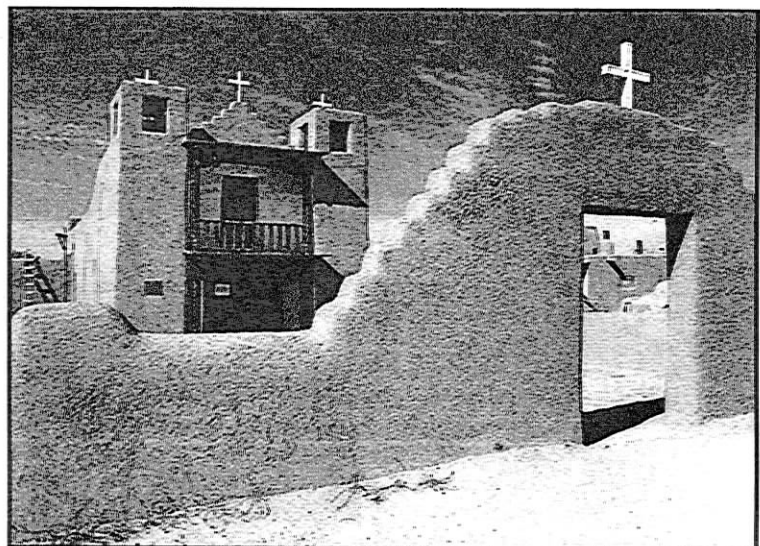
Синята дама била в Испания

През 1631 г. кустосът отец Алонсо де Бонавидес бил призван в Испания. Там разбрал, че въпросната дама била 29-годишната монахиня Мария Исусова де Агреда, която от няколко години разправяла, как Бог я прашал в новите територии отвъд морето при непознати населения, които тя поучавала. Казвала, че била там по-малко от 500 пъти. Странното било, че тя никога не напускала манастира в градчето Агреда, където живее от детството си. Пред францисканеца описала с подробности местата, където се развивали тези събития, както и мисионерите, действали там, като че ли ги виждала лично. Запитал я, как е възможно индианците да са я виждали, а мисионерите, не. Отговорила: „Те имали нужда от мене, а вие, не“.

Работата не свършила там. По-късни мисионери срещали същите улеснения при покръстването на по-далечни племена в Калифорния. За това докладва един от „бащите“ на Америка, Хуниперо Серра (1713-1784, статуята му е в хола на североамериканския конгрес,

Чипровската кула и мисионерски пункт в Ново Мексико - свързват ги францисканите, подвизавали се едновременно на Балканите и в Новия свят.

като основател на щата Калифорния): Все същите разговори, все същата отлична подготовка на желаещите да се покръстят, Въпреки че Мария де Агреда не е вече сред живите.

Неслучайна личност

Героинята на тази история не е случайна личност. Още приживе тя е с национално испанско излъчване. А като говорим за Испания през оня век, разбираме една световна Велика сила - нейните владения са все още най-пространните в света. Кралят ѝ Филип IV, почти неин връстник (раждат се през близи години, съответно 1602 монахинята, 1605 кралят, и умира през същата 1665 г.), кореспондира с нея и се вслушва в нейните съвети, лично пази единствения екземпляр от нейното главно съчинение „Мистичният Град Божи“, предмет на „инквизиция“ от най-строгия испански духовен съд.

Родена в грачето Агреда, край Бургос, още малолетна решава да се посвети на Бога. Когато стигнала до необходимата възраст, споделила с майка си намерението да влезе в манастир. Майка ѝ не само ѝ позволила, а тя самата решила, заедно с другата си дъщеря, да вземе монашеско було. Предложила на местния епископ просто да признае за манастир семейния им дом, след като и бащата, както позволявали тогавашните канони, влязъл в манастира на францисканите. С още две монахини дошли от друг манастир всички се организирани за строг молитвен живот в новосъздадената обител. За монашеска униформа си избрали расо от тъмно син цвят. Останала на същото място до края на живота си. През 1627 г. била избрана за изумения, между другото и поради необичайните ѝ духовни дарби. По нареждане на духовния си баща-изповедник изложила писмено свои размисли за ролята на Света Богородица в живота на църквата, именно споменатата книга „Мистичният Град Божи“. Съчинението обаче не се харесало на отеца, който наредил да бъде унищожено. За щастие тя била направила копие, поверено на испанския крал, който много я ценял. Когато друг изповедник ѝ наредил да си напише мислите отново, тя ги възстановила точно

по памет, както било потвърдено чрез сравнение с кралския екземпляр. Тогава централните църковни власти в Испания поускали да хвърлят поглед върху написаното - много се страхували да не проникнат сред верните нездрави суеверни чувства и мисли. Тя самата била провярявана по текстовите, както и по твърденията си, че евангелизираща далечни племена. Продължавала да твърди всичко, без да попадне в противоречие.

След смъртта ѝ поускали да устроят процес с оглед канонизирането ѝ. Именно поради невероятното чудните събития от живота ѝ, както и от подробните описания за живота на Пресветата дева, незабвители от никоя свещена книга, процесът забуксувал още от началото и тя си остава до днес с прозвището „преподобна Божия рабиня“, без да е успяла да прекрачи прага на блажените богоугодници, какъвто бе например случаят с блажени епископ Евгений Босилков, прославен с тази титла на 14 март 1998 г.

Неуяснен феномен

В парапсихологията твърденията на преподобната испанска монахиня, че без да напуска манастира си в Агреда пътувала сред индианските племена от североамериканските равнини, са известни като заявка за „билокация“ - едновременно присъствие на различни места, ако то наистина се потвърди от фактите или от свидетели. За нещо подобно в началото на християнската църква твърди Апостолът: „Зная един човек в Христа, който преди четиринайсет години (в тяло ли, не зная, без тяло ли, не зная; Бог знае) беше грабнат и отнесен до трето небе. И сега зная тоя човек (с тяло ли, или без тяло; Бог знае), че беше грабнат и отнесен в рай и чу неизказани думи, които човек не може да изговори.“ (Второ послание до коринтяни 12, 2-4). Среща се в житиетата на няколко светци, като Франциск Асизки, Антонию Падуански, Хилдегарда Бингенска през средновековието, или по-близките до нашето време Йоан Боско (1815-1888) и Алфонс Лигуори (1696-1787). Този е бил същевременно забелязан унесен в молитва в частния си параклис при катедралата му в Сант Ага-

Крал Филип Испански, (1605-1665), духовно чедо и покровител на Мария де Агреда. Тя го Готу, край Неапол, и при умирация папа Климент XIV във Ватикана през 1774 г. Приписват си такъв подвиг също немалко екстрасенси.

Велика истина

Без оглед на онова, което може да се е случило с „дамата в синьо“, остава вярно, че за апостолата на църквата е важно както проповядването на евангелската истина, така и молитвата пред Бога Христово благовестие да достигне до всички хора. Молитвите на преподобната Мария де Агреда, и без да са я пренасели през океана, са били от значение за духовното покорение на индианските племена, останали готгава непроницаеми за проповедта на францисканите. Църквата изтъкна специално ролята на молитвата за успешното разпространяване на вярата, когато през 1927 г. чрез папа Пий XI провъзгласи за небесен покровител на мисионерското дело, рамо до рамо с мисионера свети Франциск Ксаверий (1506-1552), монахинята кармелитка, останала затворена в манастира край Париж до края на живота си, света Тереза Лизийска (1873-1897). Виж в. Абагар бр. 11, 1997). Както героинята от този разказ, тя силно съчувствала на мисионерите в далечни страни и усърдно се моела за успеха на усилията им.

ДНЕВНИК

(Продължава от 4 стр.)

от Кевелар за срещата на българистите в началото на месеца, а оттам тръгна съгласуване на програма за едно наше участие в семинар по апокалиптичните очаквания сред съвременниците ни в Кевелар в края на октомври в рамките на заключителните годишни тържества при едноименното Богородично светилище в този германски град.

В неделя поехме завърналите се от Поморие за същия туристически ритуал в столицата - той бе обаче усложнен от обстоятелството, че другарите им бяха вече споделили подробности по забележителностите на града, и трябваше да отговаряме на допълнителни въпроси. Когато ги придружихме обратно в хотела, там ни чакаше най-известният български дипломат Иван Станков, редовен читател на в. Абагар, с когото разменихме сведения и мнения по последните събития описани във вестника.

По-голямата част от италианските гости си тръгна обратно за Италия в неделя, а с останалите двама в понеделник направихме кръг в центъра при няколко държавни институции, които ги интересоваха - а може и нещо полезно за България да излезе.

Вторник 12 септември беше от онези невъзможни дни, които накрая най-много ни обогатяват духовно. В 11 ч. беше срещата с Валентин Стамов от Балканмедиа в Клуба на СДС при Паметника на Левски по редица професионални и лични проблеми. Там ни открила Пресия Станилова с подробности около един семинар, на който участвала в Хърватска през август. В 12.30 следва среща, почти колоквиум, в книжарницата Ронкалли, с участието на проф. Пино Дел'Агата, българист в гр. Пиза, нов лауреат „Стара планина“, Людмила Генова и Мариана Еклесия, по теми от съответните ни ресори - филология, история, теология, надяваме се, от обща полза за всички, включително и някои случайни клиенти на книжарницата.

В 13.30 ч. ни чакаше среща в италианската сладкарница там наблизо с един от чародеите на италианските медии д-р Саверио Барбати, бивш директор на национален телевизионен канал, а днес режисьор на извънредно успешния фестивал на Неаполитанската песен, който се провежда всяка година с патронажа на италианския държавен глава. В продължение на няколко часа обменихме мнения и впечатления по културния живот в двете страни, както и по възможностите и границите на културни прояви в едната и в другата.

Въпреки краткото му посещение в нашата страна, д-р Барбати заяви, че е бил силно впечатлен от достойнството на българина и чистотата на столицата.

За да не закъснеем за следващата среща, той лично предложи да тръгнем по-рано за летището - приятно му било да чака (и наблюдава хората), като пътят ние бяхме оставени до Шератон, откъдето продължихме пеш до Балканмедиа. Там в новия офис на Европейската културна фондация получихме пълна информация от Росен Милев за предстоящия семинар на Балканската медийна академия - цел на нашето идване през този сезон.

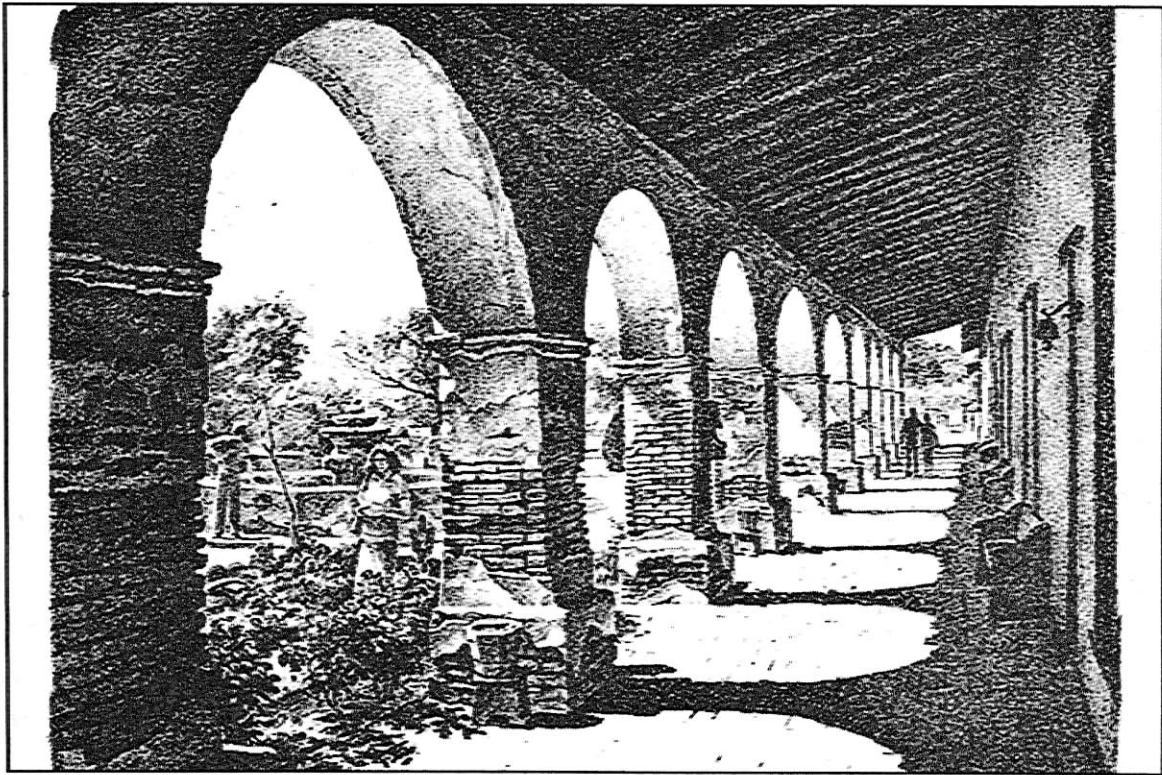
Оставаше още да вземем участие в честването на Юджин Скайлер (всички абагарци знаят кой е той) в НДК. Посрещна ни организаторът на събитието Петър Константинов. Настанихме се в страни за по-спокойно наслаждение на музиката, която ни се обещава - и която бе наистина изгълбена. Без да си даваме сметка, по някое време ни обкръжиха тридесетина студенти от Духовната семинария в Лозенец, дошли с подобни на нашите чувства. Почете проявата, също честият посетител на наши мероприятия, Патриаршеският викарий еп. Иларион. С голямо удоволствие му целунахме ръката.

В сряда, късно следобеда, слезнахме отново в центъра. Транспортът претърпял временни промени и трябваше по околните пътища да се доберем до мястото на събитието, което ни притегляше - храма Свети седмочисленици. Приятелите земеделци насрочили там панихида за Никола Петков и желяха нашето присъствие. Запашихме свещ и пошегнахме молитва за големия борец. Гибелта му през 1947 г. ни намери на някакъв излет в планинската част край град Асизи. Не повярвахме, че в България имаше хора, способни да обесят човек заради идеите му. Почувствахме срам пред другарите си. Тогава се породи у нас мисълта да не стъпваме в родината, докато там властват тези хора. Трябваше да чакаме половин век докато не започнаха да си ходят.

Заупокойният обред ни даде също възможност да стиснем ръце на почитатели на големия мъж и да стегнем поотпуснали се напоследък връзки. Разменихме съболезнования и поздравя с Анастасия Мозер и съпруга ѝ Чарлз (Час) Мозер, с които се познаваме от 1969 г., с началник кабинета ѝ Георги Велев, с Милан Тренчев и началник външния отдел на министерството на земеделието, поета Балчо Балчев.

Последният летен ден от хилядолетието, 21 септември, ни доведе до галерия Витоша, където ни бяха поканили Мимоза и Минна Беерови за представяне, не на картини, а на драматичния случай с внучката на художника Васил Станилов, (и праплеменичка на Пею К. Яворов), Василия - преживяла тежка форма на анорексия и сега желае да помогне на младите жени от нейната възраст, как да оцелеят при опасната ситуация. Извънредно много ѝ помогнало рисуването. Тъй като я бяхме срещали преди осем години, а от десетилетия познавахме майка ѝ Явора, баба ѝ Ганка и дядо ѝ Васил, счетохме за наш дълг да вземем участие в своеобразния курбан. Все още ефирна поради нечовечния режим, на който сама се беше подложила, тя излъчваше щастие и очевидно желание да помогне на другите. Придружителките ни пожелаха да ни запознаят със собственика на галерията, техен близък родственник Максимилиан Киров. Лесно навлязохме във вълна от общи

(Продължава на 6 стр.)

Христо Попов. Развалини от древен мисионерски пункт на францисканите в Ново Мексико (литография).

ДНЕВНИК

(Продължава от 5 стр.)

интереси в изкуството, историята и религията. Излезе, че той произхожда от македонско унйатско семейство. Баща му учил в католическата духовна семинария в Зейтинлика край Солун, просъществувала до 1918 г. Сигурно ще е бил състудент с нашия съратник в Цариград архимандрит Димитрий Богданов-Богатинов, починал в началото на 80-те години в Париж, както и на нашите свещеници, също следвали там през онова време, Иван Караянов, служил в Цариград, и Тимотей Янев, служил като последно в Ново Делчево.

Докато бяхме там ни настигна шестият по случай Деня на Независимостта следващия ден, организирано от Петър Константинов. Оставихме компанията и се включихме в потока все наши приятели до Паметника на неznаният войн, където произнесоха слова Петър Константинов и Деян Марков. Както е обичайно при тези случаи пътят се правят нови познания и се затвърдяват стари. Доста разговаряхме с Ганка Даскалова за несрети и золуми в БТ, въпреки новото време. При самия паметник преоткрихме стар приятел от многобройни срещи в Мюнхен, родолюбца Стойне Стоянов, днес в Стокхолм.

В събота се състоя водещото за нас събитие от месеца - семинарът на Балканската медийна академия, която сега прохажда конкретно с първата си медийна инициатива (Виж тук на друго място). Освен, че ни бе предоставяна честта да открием работата на престижния форум (адекватно отбелязано от медиите, като централната емисия на канал „7 Дни“), можахме да засилим абагарските връзки с много от присъстващите колеги. Без да споменаваме приятелите от Балканмедиа, ще отбележим имената на Ганчо Савов от Българския клуб на Европейската фондация, Анна Дудева и Бейхан Негиб от БНР, Мишо Яспер от Арнем (Холандия), Мими Георгиевска от Скопие, Уве Хазебринк и Аня Херцог от Хамбург, които приехме за период от една година като кандидати-абагарци, с надеждата, че след този пробен период ще приемат да навлязат в абагарското ни семейство с всички права, задължения и дължими почести.

След неделния ден на размисъл на 24-ти, понеделник ни отведе отново в центъра за уточнения по висящи въпроси при земеделците, с главен преговарящ Искър Шуманов - поздравихме го с отличното му възстановяване след злополука през месец юни, за която не сме знаели, а после в Балканмедиа по повод следващия семинар през октомври не тема „Медиите при война и мир“. На автобусната спирка се засичахме с проф. Василка Тъпкова-Зимова, която благоволи не само да дочака, докато дойде нашият бус, а се качи на него, за да продължим разговора до следващата спирка. То беше по моменти и

(Продължава на 7 стр.)

Аржентинската църква се кае

Съзнавайки, че доктринната непогрешимост на Христовата църква не освобождава църквите от необходимостта да се разкайват (и така да се поправят) от грехове допуснати през далечното и по-близко минало, освен римската църква през месец март (Виж в. Абагар бр. 4, 2000), все повече поместни църкви извършват покаятелни актове, като част от юбилейното пречистване през 2000 година от раждането на Спасителя. Направи го на 8 септември аржентинската църква, преди да пристъпи към важната национална среща в Кордова по случай редовния си Евхаристичен конгрес, започнал същия ден. За събитието аржентинските епископи бяха изготвили пространен текст, който бе раздаден на верните, озаглавен „Помирение за всички кръстени“. Там са изредени главните прегрешения, с думи, дела и опущения - пропуски на дела, които трябвало да бъдат извършени, и така са били накарнени правата на другите. Сред осемте точки, осъзнати като прегрешения, особено бе коментирана онази, където става ясно, че на съвестта на църковната общност силно тежи примирението на много нейни чедра спрямо произволите от периода на „генералите“, въвели в страната авторитарния режим през 70-те години, с хилядите жертви, причинени сред опозицията, хора безследно изчезнали, за които все още никой не отговаря.

Кръст срещу паспорт

На 13 септември в Атина пристигна от Йерусалим реликва на Честния кръст, за да бъде изложена в катедралата във връзка с Кръстовден (14 септември). С религиозното събитие от църковната власт бе свързана акция, подета от известно време от среди на гръцкото духовенство срещу новите европейски паспорти, въведени в страната. В тях, както е известно, не се споменава за конфесионалната принадлежност на гражданите, пропуск считан за отстъпление от православието. През цялото време на присъствието на реликвата на гръцка територия ще се събират подписи за включване на конфесионала графа в личните документи. Обяви го, недотам заобиколно, архиепископът на Атина Христо дулос, заявявайки в неделната си омилия на 10 септември, че „Кръстът идвал в Гърция в най-подходящо време“. Реликвата бе издействана от гръцкия примас при едно негово неотдавнашно посещение в Свещения град.

2001 година от Христа в Индия

Идеята да се чества 2000-ия юбилей от раждането на Спасителя, предложена своевременно от архиепископа на Ню Дели, монс. Алан де Ластик (междувременно загинал при пътна катастрофа), не бе приета поради завирилите се тогава антихристиянски страсти в някои политически среди. Проектът обаче бе подет специално от столичната администрация в Ню Дели, която е насрочила за това честване 2001 г., обявена за „Година на Христа“, свързана с прохждането на Исуса в Палестинската земя. За честването е предвидена сумата от половин милиард марки.

Нападенията срещу християните обаче не престават. Наскоро бе нападнат домът на свещеник, където прислужник бе убит. Съобщава се също за атентати, палежи и кражби в църкви.

Мисионерска акция в Корея

След Втората световна война Корея, в южната си част, се оказа особено плодородна земя за мисионерската дейност на католическата църква, която увеличи десетократно членството си. Поривът не престава и днес. Енорията в Паенсонг току що приключи стодневна мисионерска акция, поверена на абсолютни всички членове на енорията, призвани да вземат контакти със съгражданите си нехристияни и да им обясняват непринудено основните християнски истини. Над 600 души от контактуващите са пожелали да участват в допълнителни курсове по вероучения с оглед да бъдат кръстени в най-скоро време.

„Каритас“ - Свети Антоний

Освен известната и у нас църковна организация Каритас, в областта на благотворителните инициативи действат също други католически организации, в едно общо съревнование за събиране на средства за нуждите на бедни и болни в цял свят. Една от най-успешните е тази на францисканите - крило конвентуалци

(с генерална квартира в България - град Раковски), създадена около светилището на Свети Антоний Падуански в едноименния град. В равностметката за дейността ѝ през 1999 г. четем, че в течение на 12-те месеца са били изразходвани за проекти в петте континента близо три милиарда италиански лири. По-малката част са били насочени към източно-европейски страни, като Румъния се ползва със специално предпочитание, оказала се от своя страна извънредно щедра на духовни призвания в редиците на францисканите. В Африка голяма сума получила Буркина Фасо, където между другото е било изградено свръхмодерно средно училище в местността Лаба. По традиция най-големи суми получава Южна Америка, около една трета от всички субсидии, с главен проект за институция за изоставени юноши в град Санто Андре (щата Сао Пауло) в Бразилия. По-голямата част от сумата предвидена за Азия била използвана в Индия, и по-специално за ремонт на разрушени от тайфун жилища в района на град Гунтур.

Интересното в благотворителната дейност на тази организация е, че най-незначително перо от бюджета ѝ е това за персонала - работниците ѝ са всички дороволци, в повечето случаи монаси от ордена на францисканите. Затова и благодетелите откликват по-щедро на позивите идващи от Падуа: те знаят точно къде отиват пожертвованията им, и имат начин да проверяват маршрута на сумите от момента, когато ги слагат в парсата, до момента, когато се превръщат в хляб или тухла.

Християнско ли е

предложението на кардинала?

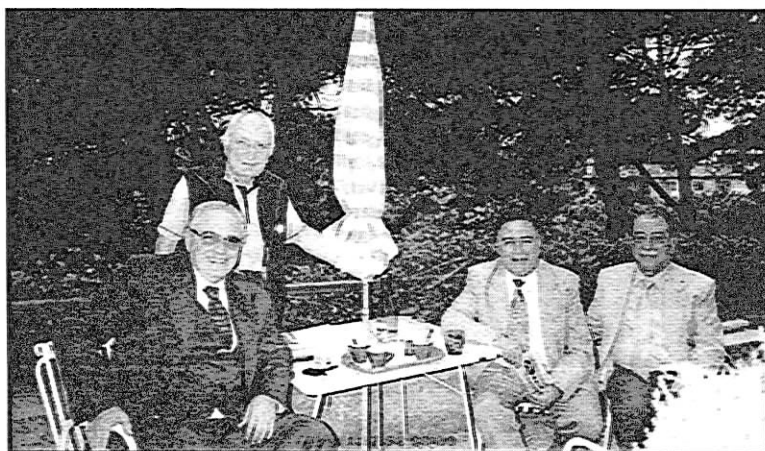
На 13 септември в Италия бе разпространено послание на архиепископа на Болоня, кардинал Джакомо Биффи, по въпроса за растящата имиграция от Африка, Азия и Балканите в Италия. Кардиналът предлага при равни условия да се предпочитат тези от страни с християнска традиция, тъй като интегрирането им в националната тъкан щяло да бъде по-безболезнено. Реакцията от страна на политици и общественици бе разнопосочна. Някои, предимно сред тези от десницата, приемаха становището на кардинала като „спасително“ за националните нрави, заплашени според тях от внасянето на различни културни ценности, като многоженството на ислямците или екзотеризма на будисти и индуисти. Други обаче не можеха да приемат дискриминацията, която неминуемо се налага по този начин спрямо хора, които са, освен друговерци, също расово и социално различни от нас. Сред последните беше и генералният секретар на италианския клон на Международната организация „Каритас“, свещ. Елио До-моли.

Нова катедрала в Иркутск

С подходяща тържественост в началото на септември в сибирския град Иркутск, над 4 хиляди километра източно от Москва, бе осветена нова катедрала. Обредът бе извършен от генералния секретар на централното бюро на Синода на епископите в Рим, кардинал Ян Схотте, в съслужение с останалите йерарси от района на ОНД, между които старшият архиепископ на Минск, кардинал Кажимеш Свентяк. Католиците от района са общо днес 700 души, обаче на обряда присъстваха близо 2000 души, включително хора от по-далечни части на Сибир, както и представители на другите вероизповедания, като източноправославните, мюсюлманите и евреите.

И потопът тръгнал от нашия регион

От няколко години американски учени твърдят, че библейският потоп се развихрил предимно в нашия черномоски регион. Ново доказателство бе изнесено напоследък от морския археолог Роберт Балард, своевременно локализирай транскеанския параход Титаник в дъното на Атлантика. Открил недалеч от южния черномоски бряг, на дълбочина от около 30 метра, жилищен комплекс с останки от примитивни изделия, датиращи от преди 7 500 години. „С това се доказва - твърди проф. Уилям Райан от Колумбийския университет, пръв предложил хипотезата за потоп - че преди пет или повече хиляди години Черно море преляло и потопило низините около басейна, включително и тези, станали известни чрез библейския разказ“.

Приятели на България на миниколоквиум Абагар в Серафимум, готови да посетят страната ни през септември. Двама бяха вече в България през юли.

Осемгодишният Павел надниква любопитно над в. Абагар, разгънат от татко му Красимир Алибийски - скоро той сам ще го прелиства.

И учените на юбилейно покаяние

На 9 септември приключи в Рим юбилейното поклонение на учените, представители на около 100 висши научни школи и академии от цял свят. Предишните дни се събраха във Вечния град около 10 000 души от цял свят, разделени на 59 семинара в различни римски институции, където разгледаха положението на научното изследване в отделните ресори. Нашият дом Серафикум бе домакин на еколозите. А събота всички бяха приети на аудиенция от Негово светейшество в аула „Павел Шести“. В словото си Светият отец напомни пред тях как съвременната техника поставя в ръцете на човека невероятни възможности да борава с тайните на материята и на живота, които обаче могат да се превърнат в разрушителни средства. Следователно, да познаеш границите на позволеното и непозволеното в науката не е мракобесие, а защита на истинските интереси на човечеството. По-специално той повери на вярващите културни деятели мисията „да живеят и да свидетелстват ефикасно за връзката между отделните сектори на науката и върховната наука, която се отнася до Бога“. По-нататък той заяви също, че свободно изследване не е застрашено от вярата в Христа, нито може да пострада от него диалогът и взаимното уважение между хората на науката, тъй като *християнската истина, по естество, може само да бъде предлагана, а никога налагана на човека*, и се спира, като пред храм, на прага на личната съвест на човека.

Като продължение на срещата си с учените Светият отец им повери мозаичното изображение на Света Бого-

Академици с икона на Света Богородица „Трон на мъдростта“ поемат поход до главните университети в света, след срещата им с папата през август: първи етап - университета в Атина. Кога ли ще дойде редът на Софийския университет?

родица, Трон на Мъдростта, дело на Иван Рункин от римския център „Aletti“, за да бъде разнесена през следващите месеци до всички висши научни институции в света, представени на срещата. Като

първ домакин на посещението бе посочен университетът в Атина и иконата бе поверена на делегацията от гръцката столица, водена от апостолическия екзарх Николаос Фосколос.

ВЕСТИ

„Дъщери Исмаилови“

Пиеса с това заглавие на алжирската писателка Ася Джебар ще получи годишната награда на Панаира на книгата във Франкфурт на Майн. В нея е застъпена ролята на жените в живота на Пророка Мохамед, особено през часовете на неговата смърт и последвалите я събития, дали траен облик на исляма. Изпъл-

ват фигурите на любимата му съпруга Аиша и на дъщеря му Фатима, застанали една срещу друга, като носителки на различни ценности и послания. С тази драма авторката цели да докаже активната роля на жените в исляма, противно на онова, което често се твърди по този въпрос.

Форум ЮНЕСКО в София (27-28 октомври). Въпрос? Отговор? Преговор? Заговор? Ще разберете в следващия брой.

ДНЕВНИК

(Продължава от 6 стр.)

личности от близката история на католическата църква в България, за каквито само проф. Тъпкова е в състояние да ви занимае компетентно и увлекателно.

На 26-ти екип на Канал „7 Дни“ пристигна в дом Абагар за да снемем интервю за взаимоотношенията между Рим и България по въпроси на Марио Трифонов, с продуцент Васил Тодоров. То бе излъчено на 28-ми в сутрешния блок. А следобеда си дадохме среща на Петте къшета с Асен Димов от виден униатски род, посетил Вечния град във връзка със Световния ден на младежта през август. Той е племенник на наши отлични приятели във Вашингтон, които го насърчили за тази среща. От там ни пое Валентин Стамов от Балканмедиа за да ни се похвали с огромната си библиотека в Лозенец - най-богатата, която сме видели досега в частен дом. В момента му гостува д-р Станислав Станев от Стокхолм. Като млад карал казарма в Ямбол и беше отлично осведомен за лица и места, свързани с наши ранни спомени. По навик се спряхме в антикварната галерия на Александър Алексиев на патриарха. Той винаги предлага на вниманието ни интересни находки. Миналия път беше печатът на Кольо Фичето, а сега - снимка с послание на свещ. Павел Пишек, който се подписва „царски каплан“, вероятно на цар Фердинанд (без да сме сигурни, понеже по онова време капланът е все още монах. Иван Романов: предстои изяснение на въпроса).

Сряда беше бурен ден, като имаме предвид движенията, които ни се наложиха. След кратко посещение в книжарница Ронкалли за да си наберем нова литература, трябваше да си оправим билета за обратния полет, който се налагаше да бъде отложен с няколко дни. При Народното събрание срещаме историчката Бистра Николова, която познавахме „документално“ по нейни писания (а тя нас, и най-вече вестника ни), и веднага потъваме в парламента. Там ни посрещна Анастасия Мозер. Не бяхме се виждали от около пет години, и, въпреки че се познаваме с нея и семейството ѝ от 32 години, когато бяха още младоженци с Чарлз Мозер във Вашингтон. Останахме на кафе в офиса ѝ за около половин час. След това посетихме и стола на парламента, но не опитахме депутатските кюфтета, тъй като менюто предлагаше и по-интересни манджи. Малко преди излизане се засичаме с Иван Куртев, още с пресни спомени за канонизацията на Ронкалли на 3 септември.

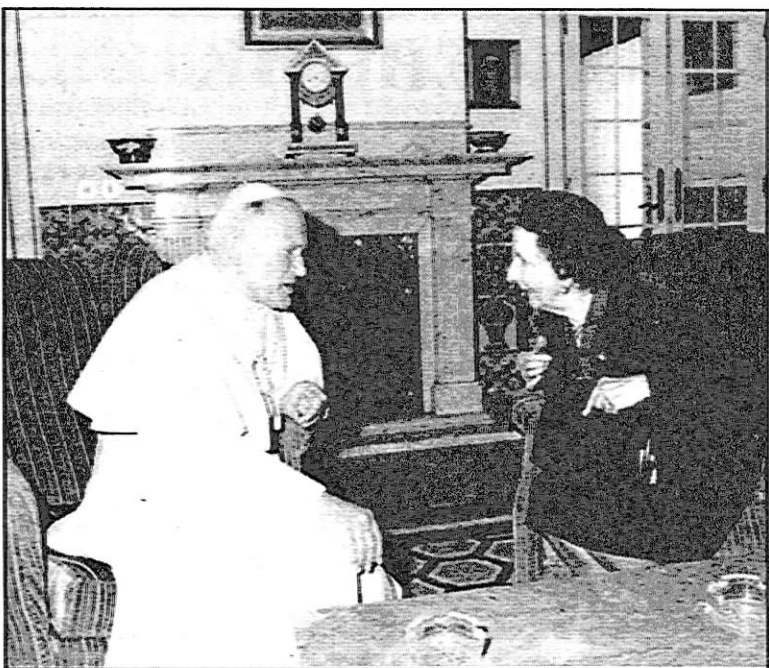
Не малко подвижен бе и 28-ми. Той остава забележителен поради две събития от летописен интерес. През късните сутрешни часове ни гостува в дом Абагар дядо митрополит Кирил Йончев - спомняте си го от колоквиума през февруари. Той е най-високопоставеният българин в чужбина, с (не)признати заслуги за съхраняването на българщината отвъд океана, но почти неизвестен в родината си. Дойде спортно обленен, придружен от племенника си едноименник Кирил Йончев, от абагарската ни кота сънародници. Разменихме си спомени от 32-годишното ни запознанство с впечатления за хора и събития. Като на филмова лента минаха пред нас образи, като тези на Иван Михайлов, Петър Арсов, Аспарух Исаков, Георги Недялков, Иван Сипков, Христо Огнянов, дядо Андрей Велички, дядо Аверкий. Прегледахме заедно някои от забележителностите на дома, позирахме за снимки. Бяхме щастливи да му подарим пълен комплект от снимки във връзка с погребението на воеводата Иван Михайлов в Рим, преди десет години, точно през това време, когато се бяхме видели с дядо Кирил последния път. Следобеда държахме да поздравим новопровъзгласен народен представител Васил Станилов от в. „Анти“. От офиса му в издателство „Иван Вазов“ ни препратиха в ресторант Гамбринус, където се беше събрала малка група сътрудници и почитатели, оставили свободно място и за нас.

На заседанието бе начертана предварителна програма за възпоменание на мъчениците от католическия процес през 1952 г., получили присъдата си на 3 октомври. Свикването на участници в проявата, запланивана за същата дата тази година започна веднага.

В петък денят ни тръгна като по вода. Първо получихме благословията на двама мургави съграждани, само за това, че сме им отговорили накъде водела пътеката по която се движехме („Бог да ти дава здраве, чичо!“). После на самата спирка настигаме Цветьо от предишен Дневник - младежът с крушките, спасил костенурката от асфалта (Виж бр. 7, 2000). Пуснал я на свобода два дни по-късно. Беше тъжен, че му се налагало да напусне работата си - собственикът на магазина от три месеца не му плащал. За утеха си беше купил шишенце мастика и от време на време си смучеше глътка. Смърхихме го, но той отговори с блажена усмивка.

Подрахихме за срещата на площад Славейков при земеделците. Взеха ни интервю за „Народно Земеделско знаме“ по въпроси на Валери Димитров и отчасти на Валентин Стамов, който отговаряше и на някои от въпросите.

С последния продължихме по Раковска до магазина на неговия приятел Георги Попов, а на вратата ни посрещна усмихнат старият приятел от началото на промените Методи Спасов, със същата добродушност от онова време. Пишел история за първоначалния период на СДС (от 1988 до 1991). Надява се първият том да бъде готов до края на годината. Там наблизихме и беше срещата с Румяна Пашалиева, новият куратор на къщата-музей на Славейкови. Въведе ни в най-съкровени части на дома с обяснения, които само тя беше в състояние да даде. Намерихме също точки от общ интерес в областта на книгофилството и новата история на българската литература. Всички заедно пристъпихме в заведението на Дал Монте (бивше „Корона“), гости на Вальо Стамов, като продължение на някаво честване започнало още предишния ден в друга компания.

Покойната царица-майка (спомен по случай рождения ѝ ден, 19 ноември) на аудиенция при папа Йоан Павел Втори във Фатима (Португалия) на 13 май 1982 г., първа годишнина от атентата срещу живота му.

Нескромно

* * *

В специален брой на сн. Missioni-Consolata, който се раздава на Мисионерската изложба в манастира „Трите извора“, недалеч от Серафикум, се споменават като специално заслужили за разпространението на вярата както Светите братя, така и св. княз Борис Първи. А освен това се възпроизвежда като илюстрация мозайката поставена през месец юни 1975 г. на стена срещу гробницата на св. Кирил Филозоф в римската базилика Свети Климент, за което ни се принава малка заслуга. (Виж приноса на проф. Атанас Божков във в. Абагар бр. 5, 1994).

* * *

Ватиканският официоз L'Osservatore Romano от 14 септември посвещава пълна страница 5, след уводно резюме на първа, на хиротонисването на новия ватикански представител в България архиепископ Антонио Меннини, с четири снимки от събитието. Списъкът на присъстващите, особено такива от ватиканската администрация, беше внушителен, а правеше впечатление скромното присъствие на българи. Очевидно Ватиканът дава сигнал за специален интерес към страната ни. Изтъкна го в омилията си Ватиканският държавен секретар, кардинал Анджело Содано: „Постоянното папско представителство на българска земя бе осветено от присъствието на незабравимия монс. Анджело Ронкалми, когото преди девет дни, на 3 септември, църквата прослави като го провъзгласи за блажен. Той ще може да бъде призоваван молитвено като покровител на папските дипломатически представителства“. Ето ти лоби!

* * *

ТВ Канал „7 Дни“ в централното си предаване на 28 септември прекалено много наблегна на кадър от встъпителното ни изказване на тристранния международен семинар на Балканската медийна академия в София същия ден.

* * *

На 28 септември същият ТВ канал предложи четвъртчасово интервю с нашия основател в сутрешния си блок с разговор на теми като интереса на Ватикана към България, ще дойде ли Светият отец у нас, Босилков, Абагар.

* * *

Горните два случая накарата видна медийна деятелка да възкликне, че Абагар сам печели повече точки в медиите от всички религиозни представители в страната, взети заедно.

ABAGAR

Bulgarian Catholic Journal

Year IX, number 11 (106) November 2000

COVER: New Vatican Document on the Church.

MEDIA: A Seminar of the Balkan Media Academy in Sofia.

SAINTS: Maria de Agreda.

OUR RUBRICS: Abagar Paying Visit. Book-Review. Church-News. Humbly Speaking. Our Diary for September.

Книги с посвещение

ИВАН КАЛЧЕВ, Воля за свобода (София, Сердолик, 2000) 156 стр., с илюстрации извън текста.

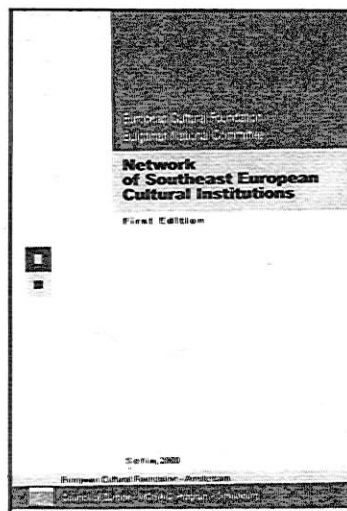

Сред многобройните публикувани съчинения на Иван Калчев тази книга е особено богата като въведение както в творчеството му, така и в биографията му. Двастестината есета, които съставляват книгата, написани по различни поводи, представят наистина широката гама от научни и културни интереси на автора. Сред тях има и такива, които представят аспекти от католически ориентираната му философска, религиозна и обществена мисъл. Стилът и езикът му, както сигурно си спомнят читателите на в. Нов ден, навремето създаден и редактиран от него, са колоритни, но винаги красноречиви.

В изданието получават известно предимство теми, които се срещат и на нашите страници, като ватикански документи и идеи по въпросите на морала, междуцърковните отношения, обществения ред, комуникациите. Засяга се също личността и творчеството на блажени Евгений Босилков, някога действал в родното село на автора - Бърдарски геран. Впрочем читателят ще открие подробности за живота и дело-

то на този автор не само в биографичния очерк предложен на корицата и в специална статия, но и по страниците на книгата в различните есета, където Калчев обича да разнообразява текста с лични спомени и преживелици.

Network of Southeast European Cultural Institutions /Мрежа на югоизточноевропейските културни институции/ (София, Български комитет на Европейската културна фондация, 2000) 188 стр.

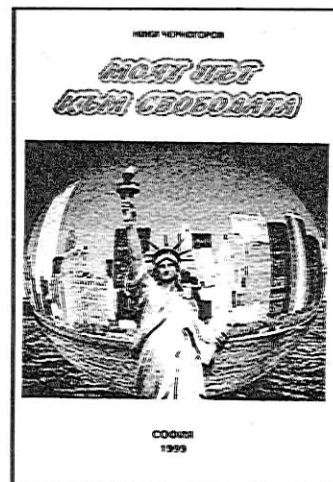

Книгата е справочник на институции с балканска и между-балканска насоченост съществували в югоизточна Европа. Той е дело на екип под ръководството на Росен Милев от Балканмедиа по поръка и със спонсорството на Европейската културна фондация със седалище в Амстердам. Въпреки че тя не е за четене, а за консултиране, книгата предлага явно послание за балканско добро съседство и европейска солидарност. Не е малка изненада да установиш чрез нея, че въпреки баснословната склонност на Балканите към конфликти,

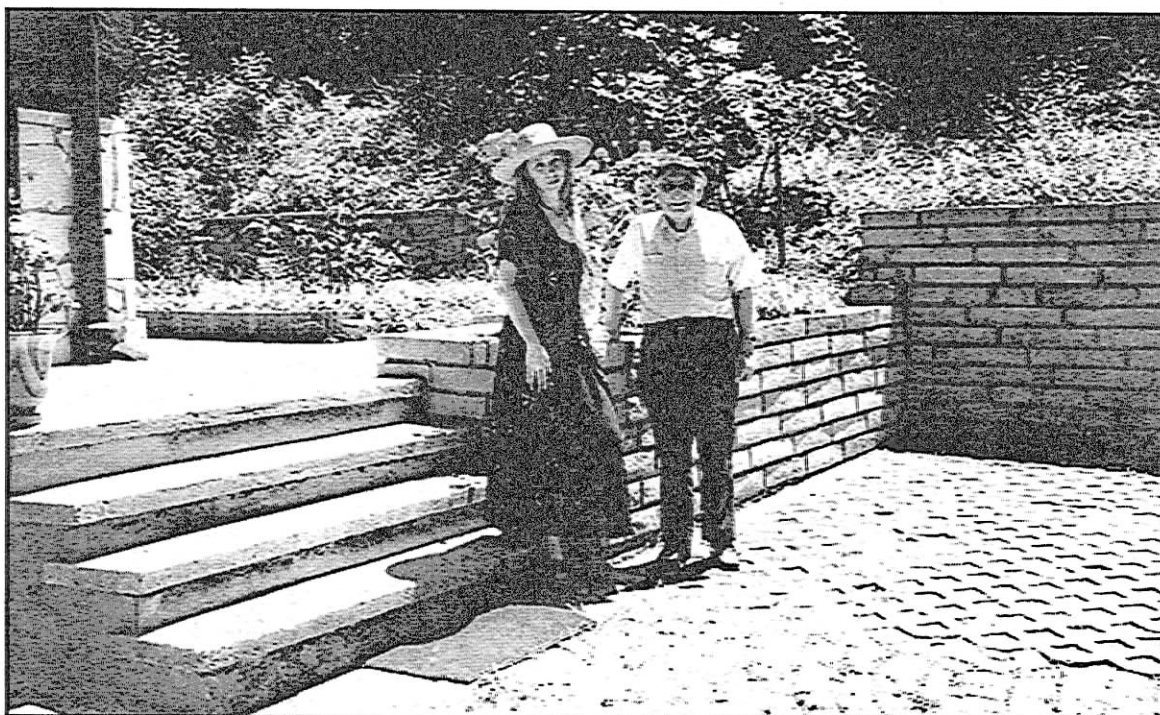
на територията на нашия под-континент не по-малко от 500 институции, отбелязани с име, адрес и цел, работят, някои от години, за разбирателство, сътрудничество и добро съседство на Балканите. Само в България те са 61.

Изданието е полезно както за деятелите по междубалканските връзки, така и за журналисти и хора от медиите изобщо.

НИКИ ЧЕРНОГОРОВ, Моят път към свободата (София 1999) 102 стр.

Дългогодишният емигрант на Запад д-р Константин Шурбанов си избрал псевдоним Черногоров, за да опише одисеята си отсам и отвъд границата. Въпреки изминалите близо 30 години той успява да обрисова и предаде с точни прилики ситуации и образи, придружили го до чуждите брегове. Въпреки внушителната поза на Статуята на свободата на корицата, най-интересни са страниците, посветени на опитите да емигрира и сблъсъка с чуждата действителност в свободна Европа. Решаваща роля за успеха на „бягството“ играе отец Кирил от пражката църква Св. св. Кирил и Методий. Четете в 11 глава.

Като богиня от платно на Ботичели, Минна Беерова пристъпва при абагарското лъвче през лятото.

Основател:

Архим. проф. Г. ЕЛДЪРОВ

Отг. редактор:

Архим. Г. БЕЛОВЕЖДОВ

ISSN 0861 - 8662

адрес 1606, София ПК 248

в. „Абагар 1“

тел.: 55 91 07

Печатница „ЕМПАСТ“, тел.: 45 50 37